

УДК 005.342

Строкович Г.В.

доктор економічних наук, доцент,

професор кафедри державного управління, публічного адміністрування

та регіональної економіки Харківського національного економічного

університету ім. С. Кузнеця

ПРИНЦИПИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ

Головною метою стратегічного управління інноваційними проектами підприємств в умовах нестабільного середовища є постійний їх моніторинг, зростання ефективності відбору та реалізації, своєчасне забезпечення необхідними ресурсами, виважений розподіл відповідальності між учасниками проектної команди (внутрішній аспект), моніторинг інноваційних методологій реалізації проектів, техніко-технологічного забезпечення, вимог споживачів та оточуючого середовища (зовнішній аспект).

Критичний аналіз наукових підходів щодо стратегічного управління інноваційними проектами підприємств є підґрунтям формування відповідних принципів, дотримання яких дозволить всім учасникам інноваційних процесів забезпечити їх успішну реалізацію.

Сучасний період розвитку суспільства характеризуються інтенсифікацією наукових досліджень, завдяки яким пришвидшується техніко-технологічний прогрес. Основна мета наукової діяльності – отримання нових знань, які з часом можливо використати у тій чи іншій предметній галузі. Все це безумовно сприяє й зростанню кількості інноваційних проектів, що реалізуються на підприємствах. Тому важливим щодо забезпечення стратегічного управління інноваційними проектами є

застосування принципу науковості, який дозволить систематизувати об'єктивні знання про дійсність серед усіх учасників команди проекту.

Важливим у процесі прийняття управлінського рішення, особливо стратегічного та інноваційного, є вміння особи, яка його приймає неупереджено сприймати інформацію та робити на її основі правильні висновки. Що, у свою чергу, припускає цілеспрямований вплив на систему в цілому або її компоненти використовуючи основи пізнання й об'єктивні закономірності у цілях зростання успішності реалізації проекту як системи. Тому стратегічне управління інноваційними проектами покликане враховувати об'єктивні закономірності, а також передбачати появу нових технологій, що може здійснюватися завдяки реалізації принципу об'єктивності.

Сучасні інноваційні проекти є дуже складними, характеризуються певними особливостями, притаманними тільки їм, знаходяться під впливом безлічі факторів та обмежень. Тому суттєво ускладнюється процес прийняття стратегічних рішень відносно їх реалізації, які повинні бути всебічно проаналізовані, з використанням системного підходу.

В умовах інформатизації суспільства, що розповсюджується з високою швидкістю, найціннішою для прийняття стратегічних управлінських інноваційних рішень є інформація. Тому все більшу актуальність набуває принцип інформаційної достатності, що дозволяє аналізувати та враховувати всю необхідну інформацію для прийняття найбільш доцільного та виваженого рішення.

Також істотне значення у стратегічному управлінні інноваціями має принцип саморегулювання, що дозволяє проекту, який є економічною системою, своєчасно перебудовуватися в цілях самозбереження та переходити на наступний етап реалізації.

У сучасних умовах персонал є одним з найважливіших ресурсів реалізації інноваційних процесів, ініціатива якого щодо покращення

реалізації проекту є запорукою його успішності. Тому істотне значення має принцип демократизму, що сприяє проявленню ініціативи та самостійності у процесі досягнення поставлених цілей, ефективнішому здійсненню комунікацій серед учасників проекту.

Висока турбулентність середовища, особливо зовнішнього, зумовлює учасників інноваційних проектів до здійснення постійних змін, які дозволяють їм пристосуватися до нових умов функціонування або в деяких випадках впливати на них, але здійснення цих заходів неможливе без ефективної командної роботи, яку націлено на досягнення мети.

Однією з важливіших умов успішності інноваційного проекту є відданість або лояльність його команди, основою якої є емоційно позитивне ставлення кожного працівника до проекту, що припускає готовність розділяти його цілі й цінності.

Будь-яке рішення, що приймається у рамках проекту, задовольняє деяким заданим специфічним правилам встановлення переваг, які притаманні йому. Тому керівник проекту здійснює раціональний розподіл ресурсів, якими він володіє.

В умовах суттєвого перевищення пропозиції над попитом у більшості галузей важливою конкурентною перевагою для учасників проекту стає виконання особливих умов замовника та їх передбачення. Все це можливо реалізувати завдяки використанню індивідуального підходу до замовника, який дозволяє задовольнити його вимоги в більшому обсязі.

Як вже неодноразово зазначалося, важливу роль в успішній реалізації проекту відіграє його персонал. Тому важливим є застосування відповідної системи мотивації, яка буде сприяти розвитку творчості персоналу, що є основою впровадження різного роду поліпшень і, як наслідок, зростанню ефективності реалізації проекту.

Складність такої системи як проект обумовлює наявність альтернативних варіантів його реалізації. Крім того, подальша його

реалізація за тим чи іншим напрямком припускає можливість виникнення ряду наслідків вибору того або іншого варіанту.

Основою реалізації інноваційного проекту є відповідальність кожного його працівника. При цьому обов'язковою умовою є її адресність.

Важливу роль у процесі реалізації інноваційного проекту відіграє його контроль, націлений на попередження формування негативної ситуації, яка характеризується погіршенням ключових характеристики його реалізації (якість, термін реалізації, бюджет) та має довгострокові наслідки.

Кожен з факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, який впливає на хід реалізації інноваційного проекту, найчастіше чинить спільний вплив, який майже завжди відрізняється від суми окремих ефектів і проявляється у вигляді синергізму.

Запропонована система принципів стратегічного управління інноваційними проектами є цілісною, комплементарною, індиферентною, а її використання є підґрунтям формування методичного забезпечення стратегічного управління інноваційними проектами.

Література:

1. Рогоза М. Є. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: моделі та механізми : монографія / М. Є. Рогоза, К. Ю. Вергал. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. – 136 с.

2. Чухрай Н.І. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства [Текст] : підручник / Н. І. Чухрай, О. П. Просович ; Національний ун-т "Львівська політехніка". – Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 500 с.

3. Шульгіна Л. М. Інноваційний розвиток підприємств: формування стратегій [Текст] : монографія / Л. М. Шульгіна, В. В. Юхименко; Нац. техн. ун-т України «КПІ». – К.: Univest PrePress, 2015. – 212 с.